

Intervju sa visokim predstavnikom Valentinom Inzkom

FENA: Šta očekujete od novog Vijeća ministara?

Valentin Inzko: Održao sam sastanak sa g. Bevandom početkom sedmice i imam dojam da postoji novi osjećaj za zadane ciljeve, novi optimizam i nada. Međunarodna zajednica očekuje da novo Vijeće ministara odmah počne raditi na usvajanju globalnog fiskalnog okvira za period 2012.-2014. i državnog budžeta za 2012. godinu, koji bi obuhvatio troškove potrebne za izvršavanje obaveza i puno funkcioniranje institucija BiH, te ispunjavanje međunarodnih obaveza BiH. Ovo se naravno mora uraditi uz puno poštivanje Ustava i važećeg zakonskog okvira.

Prioritetan zadatak Vijeća ministara i drugih nivoa vlasti mora biti i poduzimanje hitnih mjera kako bi se unaprijedio ekonomski napredak, stimuliralo zapošljavanje i kako bi se Bosna i Hercegovina približila EU i NATO. Razni nivoi vlasti moraju blisko sarađivati kako bi ostvarili taj cilj. Također želim podsjetiti državne institucije, kao i vlasti i zakonodavne organe na drugim nivoima u zemlji, na obavezu da poštuju i provode Mirovni sporazum.

FENA: Kako gledati na način na koji je usvojen državni budžet za 2011. godinu?

Valentin Inzko: Prije svega, žao mi je što je budžet za 2011. godinu stupio na snagu tek 14. februara 2012., a trebao je biti usvojen do 31. decembra 2010. godine. Kao posljedica ovog zakašnjelog djelovanja, državne institucije su bile na privremenom finansiranju cijelu 2011. godinu, uz zabrinjavajući stepen nesigurnosti u vezi s njihovim finansiranjem i servisiranjem vanjskog duga BiH u prvim

mjesecima 2012. godine.

Povrh svega, prilikom usvajanja budžeta za 2011. godinu, nije u potpunosti ispoštovana procedura predviđena Ustavom BiH. Parlamentarna skupština, koja ima ustavnu obavezu da usvoji budžet na prijedlog Predsjedništva, nije glasala o prijedlogu Predsjedništva od 14. februara.

Očekujem da odgovorne institucije i političke stranke spriječe ponavljanje ovih problema i da osiguraju da Ustav i vladavina prava budu u potpunosti ispoštovani. Ohrabren sam uvjerenjima koja sam dobio od g. Bevande u vezi sa ovim pitanjem, kao i njegovom opredijeljenošću da što prije bude usvojen budžet za 2012. godinu.

FENA: Kako komentirate stalna osporavanja Daytonskog mirovnog sporazuma i suvereniteta Bosne i Hercegovine?

Valentin Inzko: Duboko me brinu pokušaji podrivanja i osporavanja ključnih državnih institucija u zemlji, a posebno onih čija je obaveza da se bave najsloženijim i najflagrantnijim slučajevima, ratnim zločinima i organiziranim kriminalom. Korištenje tih institucija u svrhu postizanja političkih ili ličnih ciljeva je neprihvatljivo.

Ako je BiH ozbiljna kada kaže da želi da se bori protiv organiziranog kriminala, a ratne zločince izvede pred lice pravde, onda se te institucije moraju ojačati. Podrivanje tih institucija je pogrešan pristup. Bosna i Hercegovina i njeni entiteti napraviti će odlučan zaokret kada politički lideri shvate da će i entiteti i država biti jaki tek kada oba nivoa vlasti budu jaka – oba nivoa će ojačati kada budu radili zajedno i kada država dobije podršku koja joj treba da bude efikasna.

FENA: Nakon nedavne odluke Tužilaštva u slučaju Dobrovoljačka, predstavnici RS pokušavaju ukinuti Sud i Tužilaštvo BiH. Kako gledate na to?

Valentin Inzko: Brinu me takvi potezi nekih predstavnika RS, koji predstavljaju neumjestan pritisak na ove nezavisne pravosudne institucije. Želio bih podsjetiti vlasti RS da je njihova dužnost da poštuju nezavisnost pravosuđa. Pravosuđe mora biti u prilici da odlučuje o slučajevima s kojima je suočeno bez neprikladnog utjecaja, pritiska ili prijetnji.

Što se tiče Dobrovoljačke: činjenica je da tužilac Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju u Hagu nije našao dovoljno dokaza da podigne optužnice. Sudovi u Londonu i Beču odbacili su optužbe protiv gospodina Ganića i gospodina Divjaka. To ne znači da je taj slučaj zatvoren. U stvari, Tužilaštvo BiH još uvijek traži počinioce zločina u Dobrovoljačkoj. Ako je neko u posjedu informacije onda treba da ih proslijedi i pomogne Tužilaštvu da prikupi dokaze potrebnih za ovaj predmet. Istina o sudbini nevinih žrtava mora se utvrditi, i svi naponi u tom pravcu moraju biti podržani.

Medvjeda je usluga žrtvama u cijeloj BiH da se odluka tužioca koristi za političke ciljeve. Činjenica je da bez tužioca BiH u mnogim slučajevima neće ni doći do suđenja. Svi koji razmišljaju o interesima žrtava treba da pruže podršku državnom sudu i tužilaštvu.

Sud i Tužilaštvo BiH su ključne državne institucije koje treba da osiguraju punu provedbu vladavine zakona u BiH. Oni su takođe neizostavni element za punu provedbu ustavnih nadležnosti države. Ustavnost Zakona o Sudu BiH i jurisdikcija tog suda osporavani su pred Ustavnim sudom BiH 2001. godine i ponovo 2008. godine. U obje ove prilike, Ustavni sud BiH je potvrdio da BiH – putem Suda – ima obavezu da vrši svoje ustavne nadležnosti. Stoga, svaka inicijativa za ukidanje državnog pravosuđa predstavlja direktno osporavanje mogućnosti države da vrši svoje ustavne nadležnosti i samim tim pokušaj podrivanja Aneksa 4. Daytonskog sporazuma. Još jednom pozivam sve da prestanu sa pritiscima na pravosuđe i da poštuju vladavinu zakona.

FENA: Koje aktivnosti, po vašem mišljenju, Bosna i Hercegovina treba poduzeti u smislu njene integracije u evroatlantske institucije?

Valentin Inzko: Prije svega, dozvolite mi da kažem da ne vidim kontradiktornost između težnji Bosne i Hercegovine ka članstvu u evroatlantskim institucijama i prisustva OHR-a. Postoji tijesna suradnja OHR-a i Delegacije Evropske unije u BiH, i između mene i Petera Sorensena. Potpuna provedba Dejtonskog mirovnog sporazuma i put Bosne i Hercegovine ka integraciji u evroatlantske institucije su komplementarni procesi.

Jasno je da Bosna i Hercegovina mora nadoknaditi vrijeme koje je izgubila tokom proteklih šesnaest mjeseci. Evropska unija je u proteklih šest mjeseci ojačala svoje prisustvo u Bosni i Hercegovini, što toplo pozdravljam i očekujem od vlasti na svim nivoima da tijesno sarađuju s Delegacijom Evropske unije i EUSR-om na ispunjavanju uslova definiranih programom evropskih integracija. Republika Hrvatska će sljedeće godine postati punopravna članica EU, a ostale zemlje u regionu takođe dobro napreduju ka Evropskoj uniji. Bosna i Hercegovina ne može sebi dozvoliti zaostajanje u ovom procesu.

FENA: Čini se da se Hrvati i Bošnjaci slažu samo u pogledu jedne stvari vezane za Statut grada Mostara, a to je da ga OHR mora promijeniti. Da li razmatrate ovu opciju?

Valentin Inzko: Moje kolege i ja smo razgovarali s ključnim političkim liderima u vezi s ovim pitanjem. Jasno je da se odluka Ustavnog suda ne može jednostavno ignorirati i da političke stranke trebaju pronaći dogovor u međusobnom dijalogu. Stranke su dale nekoliko prijedloga i to je dobar početak.

FENA: Kako pristupiti pitanju lokalnih izbora u Srebrenici?

Valentin Inzko: Trenutno Bošnjaci i Srbi imaju dijametralno suprotne stavove o ovom pitanju. Očekujem da se sastanu i razgovaraju o rješenjima koja će biti u interesu i današnjih i

bivših stanovnika Srebrenice. Ti ljudi su previše i predugo izloženi patnjama da bi ponovo bili predmet političkih tenzija i manipulacija.